

Nr 15.

Ankom till riksdagens kansli den 5 mars 1937 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 11 § lagen den 9 december 1910 (nr 141, sid. 27) om reglering av prästerskapets avlöning.

Genom en den 22 januari 1937 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 63, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda i statsrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

L a g

**om ändrad lydelse av 11 § lagen den 9 december 1910 (nr 141, sid. 27)
om reglering av prästerskapets avlöning.**

Härigenom förordnas, att 11 § lagen den 9 december 1910 om reglering av prästerskapets avlöning skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

11 §.

1. — — — — —

5. Till innehavaren av kyrkoherdetjänsten i pastorat, där annan präst icke finnes till kyrkoherdens biträde anställd eller där jämte kyrkoherden endast finnes biträdande präst, som enligt vad särskilt är stadgat på eget ansvar sköter kyrkobokföringen för del av pastoratet,

samt till innehavare av komministerstjänst i annexförsamling med egen kyrkobokföring eller i del av församling, utgörande eget kyrkobokföringsdistrikt, där ej denne tjänstinnehavare åtnjuter biträde av adjunkt,

må, i enlighet med av Konungen härför meddelade närmare föreskrifter, för beredande åt tjänstinnehavaren, i den mån sådant prövas erforderligt, av semesterledighet under högst trettio dagar av året utgå bidrag ur kyrkofonden med belopp, beräknat efter 75 kronor för hel sådan ledighet under trettio dagar.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

I fråga om de skäl som ligga till grund för lagförslaget får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Ifrågavarande förslag till lagändring har tillkommit på grund av en av 1934 års kyrkomöte till Kungl. Maj:t avlåten skrivelse, nr 30, föranledd av en vid kyrkomötet väckt motion, nr 37.

I nämnda motion hemställdes, att kyrkomötet måtte hos Kungl. Maj:t anhålla att till domkapitlens förfogande ur kyrkofonden ställdes ett visst årligt belopp, förslagsvis 100,000 kronor, att användas till vikariatarvoden för beredande av kostnadsfri semester under högst en månad årligen åt sådana ordinarie prästmän, som vederbörande domkapitel funne vara därav i behov, samt i den ordning och under den tid på året, som domkapitlet med hänsyn till göromålens behöriga gång ansåge lämpligt.

Kyrkolagsutskottet anförde i betänkande över motionen:

Ingen torde numera med fog kunna bestrida, att prästerna, lika väl som andra befattningshavare, äro i behov av en tids sammanhängande ledighet om året för vila och rekreation. I avsaknad av lagstadgad rätt till sådan ledighet ha prästerna emellertid varit hänvisade att på andra vägar förskaffa sig erforderlig ledighet. Härvid har i praxis ofta tillämpats den ordningen, att en präst tagit ledigt för hälsans vårdande eller för enskilda angelägenheter och att under tiden en annan ordinarie präst vikarierat för honom jämsides med att han uppehållit sin egen tjänst. Någon kontant gottgörelse för vikariatet har vanligen icke utgått, utan ersättningen därför har bestått i att prästen vid annat tillfälle bistått sin kollega på samma sätt. Ett sådant uppehållande turvis av två tjänster möter emellertid mångenstädes oöverstigliga hinder, exempelvis när den ena tjänsten eller båda äro förenade med duplikationsskyldighet eller när avståndet mellan tjänstgöringsorterna är alltför stort. I dylika fall har prästen haft att välja mellan att avstå från semester eller att vidkännas kostnaden för en särskild vikarie.

Att nu söka införa en allmän rätt för prästerna till kostnadsfri semester torde icke kunna ifrågakomma och synes heller icke vara av motionären åsyftat. Utskottet vill i detta sammanhang blott erinra om det sammanhang, som prästernas semesterfråga äger med frågan om ny lönereglering för prästerskapet. Sedan numera prästlöneregleringsfrågan ställts på framtiden och det synes ovisst om densamma inom överskådlig tid ånyo kommer att upptagas, synas emellertid starka skäl tala för att söka åstadkomma åtminstone en provisorisk lösning av semesterfrågan i syfte att bereda semester åt de präster, som enligt vad ovan framhållits icke kunna utan ekonomisk uppoffring förskaffa sig sådan ledighet. En provisorisk lösning av prästernas semesterfråga i

denna begränsade omfattning förefaller icke möta svårigheter ur vare sig finansiell eller organisatorisk synpunkt. En närmare utredning av alla på saken inverkan omständigheter synes emellertid vara erforderlig, innan den av motionären upptagna frågan kan avgöras.

Kyrkomötet anhöll, under återopande av kyrkolagsutskottets betänkande och i enlighet med av utskottet i anledning av motionen gjord hemställan, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning, huruvida och i vilken omfattning kostnadsfri semester kunde beredas ordinarie präster, samt för kyrkomötet framlägga det förslag, vartill utredningen kunde giva anledning.

Sedermera verkställdes av en inom ecklesiastikdepartementet tillkallad sakkunnig, kammarrådet Tom Wohlin, utredning i ämnet, och med skrivelse den 22 augusti 1936 avgav den sakkunnige ett förslag till tillägg till 11 § prästlönerregleringslagen, avsett att på visst sätt och i viss utsträckning tillgodose semesterbehovet för de i kyrkomötets skrivelse åsyftade prästerna.

Över den sakkunniges förslag avgåvo *kammarkollegiet* och *statskontoret* den 23 september 1936 infortrat gemensamt utlåtande.

Det nu föreliggande förslaget, som i sak helt ansluter till ovannämnda sakkunnigförslag, begränsar sig till en reglering, varigenom visst semesterkostnadsbidrag skulle under givna förutsättningar komma en vilobehövande prästman till del.

Vid anmälan av ärendet i statsrådet den 9 oktober 1936 anförde föredragande *departementschefen* bland annat följande: »Frågan om införande av en allmän rätt till kostnadsfri semester för landets statskyrkopräster berör — såväl med hänsyn till en dylik åtgärds rent lönemässiga betydelse som, kanske framför allt, med hänsyn till dess tjänsteorganisatoriska förutsättningar och konsekvenser — rätt centrala punkter i den gällande regleringen på prästlöneväsandets område. Jag delar den av kyrkomötet uttalade uppfattningen, att detta spörsmål icke lämpligen kan upptagas till en definitiv omprövning annat än i samband med en allmän revision av den prästerliga lönelagstiftningen, då en sådan kan föras fram till aktualitet.» Departementschefen påpekade vidare beträffande det framlagda, mindre omfattande förslaget, att de praktiska svårigheter, som mötte för utformningen av det däri åsyftade bidragssystemet, i ärendet utförligt framhållits men att förslagets karaktär av ett provisorium och, i viss mån, av en försöksanordning desslikes understrukt.

Sedan kyrkomötets yttrande över det nu föreliggande förslaget inhämtats, har *kyrkomötet* i skrivelse den 10 november 1936, nr 17, anmält att kyrkomötet godkänt förslaget.

Utskottet.

Utskottet har vid sin granskning av det framlagda lagförslaget icke funnit anledning till erinran mot detsamma och får alltså hemställa, att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 5 mars 1937.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Schlyter, Klefbeck, Erik Anderson, Ernst Svenson, Otto Wangson, Ekströmer**, *Colleen* och *Berglund*;

från andra kammaren: herrar *Bergquist, Hedlund* i Östersund och *Lindmark**, fru *Östlund* samt herrar *Olsson* i Mellerud, *Eriksson* i Toftered*, *Gezelius* och *Landgren*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.*
